

Rezolucja WHO 2014 – Autyzm

Przetłumaczono za zgodą WHO.

Tytuł oryginalny: *Autism, 67th World Health Assembly WHA67.8, 24 May 2014 Agenda item 13.4;*

Źródło: http://apps.who.int/gb/ebwha/pdf_files/WHA67/A67_R8-en.pdf, data dostępu: 19.08.2014

Sześćdziesiąta siódma sesja Światowego Zgromadzenia Zdrowia (WHA)¹

Punkt 13.4 porządku obrad

WHA67.8
24.05.2014 r.

Autyzm

Sześćdziesiąta siódma sesja Światowego Zgromadzenia Zdrowia,

po zapoznaniu się z raportem na temat kompleksowych i skoordynowanych działań w zakresie zaburzeń ze spektrum autyzmu²

Odwołując się do Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka; Konwencji o Prawach Dziecka; Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych; rezolucji Zgromadzenia Organizacji Narodów Zjednoczonych nr 62/139 ustanawiającej dzień 2 kwietnia Światowym Dniem Świadomości Autyzmu; oraz rezolucji Zgromadzenia Organizacji Narodów Zjednoczonych nr 67/82 podejmującej temat socjoekonomicznych potrzeb osób, rodzin i społeczności dotkniętych zaburzeniami ze spektrum autyzmu, zaburzeniami rozwojowymi oraz pokrewnymi zaburzeniami;

Ponadto odwołując się, odpowiednio, do rezolucji WHA65.4 w sprawie globalnego obciążenia zaburzeniami psychicznymi oraz w sprawie zapotrzebowania na kompleksową, zgodną odpowiedź sektorów zajmujących się zdrowiem i kwestiami społecznymi na poziomie rządowym oraz rezolucji WHA66.9 w sprawie niepełnosprawności; rezolucji SEA/RC65/R8 przyjętej przez Regionalny Komitet Południowej Azji w sprawie kompleksowych i skoordynowanych działań w zakresie zaburzeń ze spektrum autyzmu (*Autism Spectrum Disorders – ASD*) oraz zaburzeń rozwojowych; rezolucji EUR/RC61/R5 przyjętej przez Regionalny Komitet Europejski w ramach Europejskiej Deklaracji WHO oraz Planu Działania w sprawie Zdrowia Dzieci i Młodych Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną oraz ich Rodzin; rezolucji EM/RC57/R.3 przyjętej przez Komitet Wschodniego Regionu Śródziemnomorskiego w sprawie zdrowia psychicznego matek, dzieci i młodzieży: wyzwania oraz wskazówki strategiczne na lata 2010-2015, z których wszystkie podkreślają zdecydowaną

---

¹ Światowe Zgromadzenie Zdrowia (*World Health Assembly – WHA*) to najwyższy organ decyzyjny w strukturze Światowej Organizacji Zdrowia (*WHO*) – przyp. red.

² Dokument A67/17.

odpowieź na potrzeby osób z zaburzeniami rozwojowymi, w tym z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i innymi zaburzeniami rozwojowymi;

Podtrzymując zobowiązanie do ochrony obywateli przed dyskryminacją i wykluczeniem społecznym z powodu niepełnosprawności, niezależnie od podstawowych dysfunkcji fizycznych, psychicznych, intelektualnych czy sensorycznych zgodnie z Konwencją o prawach osób niepełnosprawnych, a także promując ochronę podstawowych potrzeb życiowych wszystkich ludzi związanych z edukacją, opieką zdrowotną i opieką społeczną oraz kierując uwagę na osoby zagrożone wykluczeniem;

Odnotowując, że zaburzenia ze spektrum autyzmu i inne zaburzenia rozwojowe diagnozuje się u coraz większej liczby dzieci na całym świecie oraz że w środowisku społecznym i w ośrodkach służby zdrowia prawdopodobnie jeszcze więcej dzieci pozostaje niezdiagnozowanych lub zostały nieprawidłowo zdiagnozowane;

Podkreślając, że nie istnieją rzetelne naukowe dowody na to, że szczepienia powodują u dzieci zaburzenia ze spektrum autyzmu;

Rozumiejąc, iż spektrum zaburzeń autystycznych jest zaburzeniem rozwojowym, które pojawia się we wczesnym dzieciństwie i w większości przypadków trwa przez całe życie i charakteryzuje się wyraźnie nieprawidłowym przebiegiem rozwoju w zakresie interakcji społecznych i komunikowania się oraz wyraźnie ograniczonym repertuarem aktywności i zainteresowań; z lub bez towarzyszenia niepełnosprawności intelektualnych czy językowych; oraz że objawy tego zaburzenia różnią się znacznie pod względem ich kombinacji i poziomu nasilenia objawów;

Biorąc ponadto pod uwagę, że osoby z zaburzeniami ze spektrum autyzmu wciąż napotykają bariery w uczestnictwie w życiu społecznym jako równoprawni członkowie społeczeństwa oraz potwierdzając ponownie, że dyskryminacja wobec jakiegokolwiek osoby ze względu na niepełnosprawność jest niezgodna z godnością człowieka;

Będąc głęboko zaniepokojona tym, że osoby z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i ich rodziny napotykają ogromne trudności, m.in. w postaci społecznej stygmatyzacji, izolacji i dyskryminacji, a dzieci i ich rodziny w potrzebie, szczególnie w kontekście niewystarczających środków, mają często ograniczony dostęp do adekwatnego wsparcia i usług;

Uznając kompleksowy plan działania dotyczący zdrowia psychicznego na lata 2013-2020 oraz, odpowiednio, środki polityczne zalecane w rezolucji WHA66.9 w sprawie niepełnosprawności, które mogą zostać wykorzystane przez kraje rozwijające się, aby mogły stopniowo poprawiać jakość opieki dla osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i innymi zaburzeniami rozwojowymi;

Uznając konieczność stworzenia lub wzmocnienia, odpowiednio, systemów zdrowotnych wspierających osoby z niepełnosprawnością, zaburzeniami psychicznymi i rozwojowymi, bez dyskryminacji;

1. WZYWA państwa członkowskie:

- (1) do odpowiedniego uwzględnienia specjalnych potrzeb osób dotkniętych zaburzeniami ze spektrum autyzmu i innymi zaburzeniami rozwojowymi w strategiach i programach dotyczących rozwoju we wczesnym dzieciństwie i w okresie dorastania, w ramach kompleksowego podejścia do kwestii zaburzeń psychicznych i rozwojowych dzieci i młodzieży;
- (2) do opracowania lub aktualizacji oraz wdrożenia stosownych strategii, legislacji i wieloaspektowych planów, odpowiednio, w zgodzie z WHA 65.4, popartych wystarczającymi zasobami ludzkimi, finansowymi i technicznymi, by zaspokoić potrzeby wynikające z zaburzeń ze spektrum autyzmu i innych zaburzeń rozwojowych; w ramach kompleksowego podejścia do wspierania wszystkich osób żyjących z zaburzeniami psychicznymi i rozwojowymi;
- (3) do wspierania badań naukowych i kampanii na rzecz zwiększania publicznej świadomości oraz przeciwko stygmatyzacji, zgodnie z Konwencją o prawach osób niepełnosprawnych;
- (4) do zwiększania wydajności systemów opieki zdrowotnej i opieki społecznej, odpowiednio, by zapewnić świadczenie usług osobom z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i innymi zaburzeniami rozwojowymi oraz ich rodzinom;
- (5) do włączenia w pakiet usług świadczonych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej wsparcia i monitoringu rozwoju dzieci i młodzieży, w celu zapewnienia wczesnego wykrywania i podjęcia działań pod kątem zaburzeń ze spektrum autyzmu i innych zaburzeń rozwojowych odpowiednio do warunków panujących w danym kraju;
- (6) do systematycznego odchodzenia od świadczenia stacjonarnej opieki długoterminowej w zakładach opiekuńczo-leczniczych na rzecz ambulatoryjnych placówek w lokalnej społeczności;
- (7) do wzmacniania infrastruktury na różnych poziomach, w celu wdrożenia kompleksowych działań pod kątem zaburzeń ze spektrum autyzmu i innych zaburzeń rozwojowych, odpowiednio, włączając opiekę, edukację, wsparcie, interwencję, usługi i rehabilitację;
- (8) do promowania wymiany dobrych praktyk i dzielenia się wiedzą na temat zaburzeń ze spektrum autyzmu i innych zaburzeń rozwojowych;
- (9) do promowania dzielenia się technologią, aby wspierać kraje rozwijające się w diagnostyce i leczeniu zaburzeń ze spektrum autyzmu i innych zaburzeń rozwojowych;
- (10) do zapewnienia socjalnego i psychologicznego wsparcia oraz opieki rodzinom dotkniętym zaburzeniami ze spektrum autyzmu oraz do uwzględnienia osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i innymi zaburzeniami rozwojowymi wraz z ich rodzinami w programach zapewniających świadczenia z tytułu niepełnosprawności tam, gdzie to możliwe i odpowiednio do potrzeb;
- (11) do uznania obecności dorosłych osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu na rynku pracy, przyczyniając się do wspierania tych pracowników we współpracy z sektorem prywatnym;
- (12) do rozpoznania i wyrównania dostępu do świadczeń dla osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i z innymi zaburzeniami rozwojowymi;
- (13) do poprawy funkcjonowania systemów informacyjnych i nadzorujących, gromadzących dane na temat zaburzeń ze spektrum autyzmu i innych zaburzeń rozwojowych oraz prowadzenia oceny potrzeb na poziomie krajowym;
- (14) do promowania niezależnych badań nad zdrowiem publicznym i dostępem do świadczeń dla osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i innymi zaburzeniami rozwojowymi; do rozwijania współpracy w ramach międzynarodowych badań naukowych, w celu zidentyfikowania etiologii zaburzeń i sposobów leczenia;

2. ZWRACA SIĘ do Dyrektora Generalnego:

- (1) o nawiązanie współpracy z państwami członkowskimi i agencjami partnerskimi, by zapewnić wsparcie i wzmocnić krajowe systemy działania wobec zaburzeń ze spektrum autyzmu i innych zaburzeń rozwojowych w ramach zrównoważonego podejścia, wzmocniającego systemy działania wobec zaburzeń psychicznych i niepełnosprawności, zgodnie z istniejącymi, powiązаныmi inicjatywami i planami działania;
- (2) o włączenie się w budowanie sieci informacyjnych dotyczących autyzmu oraz w inne regionalne inicjatywy, odpowiednio, a także wspieranie współpracy z innymi podmiotami międzynarodowymi na rzecz osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i innymi zaburzeniami rozwojowymi;
- (3) o współpracę z państwami członkowskimi, mobilizację środków w różnych regionach, a szczególnie w krajach ubogich w środki, zgodnie z zatwierdzonym programem budżetowym na rzecz zaburzeń ze spektrum autyzmu i innych zaburzeń rozwojowych;
- (4) o wdrożenie rezolucji WHA66.8 w sprawie kompleksowego planu działania na rzecz zdrowia psychicznego na lata 2013-2020, jak również rezolucji WHA66.9 w sprawie niepełnosprawności, w celu rozszerzenia opieki nad osobami z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i innymi zaburzeniami rozwojowymi oraz w ramach rozszerzenia opieki na wszystkie potrzeby związane ze zdrowiem psychicznym;
- (5) o monitorowanie globalnej sytuacji odnośnie zaburzeń ze spektrum autyzmu i innych zaburzeń rozwojowych, prowadzenie oceny postępu poszczególnych inicjatyw i programów we współpracy z partnerami międzynarodowymi w ramach obecnie istniejącego monitoringu działań podejmowanych w zakresie powiązanych inicjatyw i planów działania;
- (6) o składanie sprawozdań z poczynionych postępów odnośnie zaburzeń ze spektrum autyzmu w sposób zsynchronizowany z cyklem sprawozdań w ramach kompleksowego planu działania na rzecz zdrowia psychicznego w latach 2013-2020, do sześćdziesiątej ósmej, siedemdziesiątej pierwszej i siedemdziesiątej czwartej sesji Światowego Zgromadzenia Zdrowia (WHA).

Dziewiąte spotkanie plenarne, 24 Maja 2014
A67/VR/9